

Har dyr personlighet?

Noen hunder er snille, mens andre er sinte. Men betyr det at de har personlighet, slik vi mennesker har?

AV INGRID SPILDE | PUBLISERT 14. JUN. 2018 | OPPDATERT 19. DES. 2019

Elgokse ute i naturen.

En nysgjerrig elg vil lettere finne mat. Foto: Shutterstock.

Vi mennesker er forskjellige. Noen av oss er så sjenerte at vi hvisker når vi skal snakke med fremmede. Og hvis vi må opptre på juleavslutningen i klassen, kommer vi til å dø av skrekk! Andre bare valser ut på scenen og danser og synger falskt med freidig mot. Noen mennesker blir rasende for ingenting, mens andre aldri lar seg hisse opp. Selv ikke om noen trækker på alle tærne deres samtidig.

Vår egen personlighet

Vi har rett og slett vår egen personlighet. Det betyr at du ofte oppfører deg på samme måte i mange situasjoner. Du er for eksempel nysgjerrig i skoletimen, på ferie og når du leker med vennene dine. Slike personlighetstrekk er også noe som holder seg over tid. Det vil altså si at du også var nysgjerrig i fjor og kommer til å være det til neste år.

Gretten, grå katt som ligger inne på tregulv.

Kjenner du en gretten katt? Foto: Henrik Winther Ander / Adobe Stock.

Gretten katt

Men hva med dyr? Du kjenner kanskje en hund som alltid er snill. Eller en skikkelig gretten katt. Er det personlighet? Og hva med andre dyr? Fins det sjenerte slanger eller modige fisker?

Forsker Anne Gabriela Hertel fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) er ikke i tvil: - Dyr har personlighet! Hun har jobbet med å undersøke tamme dyr, som hunder, og ville dyr, som bjørner. Det er helt klart at det er forskjell mellom dyr av samme art. Noen bjørner er for eksempel nysgjerrige og tøffe, mens andre er sky og engstelige.

Les også: [Hvordan reagerer hunder på skjenn?](#)

Påvirker livet

Og personligheten har mye å si for hvordan dyrene lever. En nysgjerrig og modig elg vil for eksempel lettere finne mat eller oppdage bedre leveområder. Men den kan også lettere rote seg borti trøbbel, som rovdyr eller jegere.

Anne Gabriela tror det er slik for mange dyrearter. Kanskje til og med for insekter og edderkopper. Problemet er at det ikke alltid er så lett å finne ut om dyr er modige eller nysgjerrige. Vi kan jo ikke akkurat spørre edderkoppene hva den føler. Men det går an å lage tester. Det har nemlig biolog Trond Amundsen gjort, for å lete etter personlighetstrekk hos fisker.

Grønn slange med tungen ut.

Fins det sjenerte slanger? Foto: Shutterstock.

Fryktløs fisk

- Vi lar fisken bli kjent med et nytt akvarium, forteller han. Akvariet har en trygg del, med grus på bunnen og planter å gjemme seg bak. Men det har også en skummel del. Der er det helt åpent vann, uten noen skjulesteder.

- For fisken blir det et stort hav der alle slags farer kan lure, fortsetter forskeren.

Våger fisken seg ut i havet? Og hvis den gjør det, smyger den seg langs veggen, eller fosser den fram, midt ute i det åpne vannet? Forskerne sammenlikner måten fiskene oppfører seg på. Da ser de at noen er modige, mens andre er mer forsiktige. Så kjører forskerne kanskje en annen test, for å se om den samme fisken er modig eller forsiktig der også. En fisk som er vågal i mange forsøk, har nok en modig personlighet.

Vet ikke hva dyr føler

Men når man snakker om dyr og personlighet, gjelder det å holde tunga rett i munnen, mener både Anne Gabriela og Trond. For vi synes ofte vi kjenner oss igjen i oppførselen til dyrene. Du ser for eksempel at hunden din virker sjenert. Da er det lett å tenke at den føler det samme som mennesker gjør når vi er sjenerte. Men i virkeligheten kan vi ikke være sikre på hva den føler. For selv ikke den flinkeste forsker har vært inne i hodet på en hund.

LIVET PÅ JORDA DYR PÅ LAND MAT OG HELSE FØLELSER

Meldinger ved utskriftstidspunkt 26. april 2025, kl. 08.04 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.